

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Запорізький національний університет
Освітня програма	35772 Початкова освіта
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	013 Початкова освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Запорізький національний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	35772
Назва ОП	Початкова освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ішутіна Олена Євгенівна, Цихмейструк Оксана Миколаївна, Гуменникова Тамара Рудольфівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	19.10.2020 р. – 21.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/2594/view>

Програма візиту експертної групи <blob:https://office.naqa.gov.ua/26356af7-fded-4001-bf14-89324270bc6f>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Початкова освіта» відповідає критеріям акредитації, та виявлені слабкі сторони і недоліки не применшують її значення. Під час роботи в Запорізькому національному університеті експертна група пересвідчилася, що підстав для схвалення рішення у відмові в акредитації ОП немає. Експертна група отримала позитивні враження від дистанційного перебування в ЗВО та з'ясувала, що зміст освітньої програми «Початкова освіта» та її реалізація відповідає критеріям акредитації. Зміст освітньої програми має відповідну структуру, її обсяг відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження. Освітня програма дає можливість здобувачам освіти сформувати всі необхідні професійні компетентності, продуктивно поєднувати навчання та дослідження на засадах політики академічної доброчесності. Академічна і професійна кваліфікація викладачів знаходиться на відповідному рівні. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти. В академічній спільноті закладу сформована культура якості освіти. Освітня програма постійно оновлюється і має необхідні ресурси для особистісно-професійного розвитку здобувачів.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Розробка та впровадження програми ОП відбувається у співпраці усіх стейкхолдерів. Стейкхолдери, які брали участь у розробці ОП, продовжують співпрацювати та вносити свої пропозиції. Освітня програма спрямована на інноваційну складову підготовки здобувачів. В освітній програмі врахований вітчизняний та закордонний досвід аналогічних ОП. Опис ОП відповідає потребам здобувачів і всіх інших зацікавлених сторін (стейкхолдерів). 2. На підставі проведених зустрічей із різними категоріями стейкхолдерів виявлено та підтверджено такі позитивні практики: постійне активне долучення до формування освітніх компонентів ОП роботодавців, працевлаштованих здобувачів освіти, академічної спільноти; студентоцентризований підхід; приділення значної уваги практико-орієнтованому навчанню; спрямованість освітнього процесу на формування здатності майбутніх випускників до інноваційної педагогічної діяльності; посилення управлінських аспектів виробничої практики. Позитивною практикою є доопрацювання платформи Moodle шляхом написання власних продуктів та їх функціонування (наприклад, «Реалізація студентом права вибору дисциплін» - розроблена та апробована з 2019 року фахівцями ЗНУ). 3. Врегульований механізм перезарахування результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, нарахування додаткових балів за попередні наукові досягнення студентів при вступі на ОП. 4. Запровадження досвіду, отриманого під час проходження стажувань викладачами та в процесі участі в міжнародних проєктах, конференціях. Залучення до викладання на ОП викладачів-практиків. Створення умов для наукової діяльності здобувачів освіти, а саме: участь у конференціях, можливість публікуватися безкоштовно в збірниках ЗНУ. 5. В ЗВО створена культура академічної доброчесності у студентському середовищі, впроваджено відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності, наявні позитивні практики популяризації АД. 6. Створені умови для професійного зростання працівників: преміювання працівників (за захист докторської дисертації, публікації статей у виданнях, включених до баз Scopus та Web of Science, підвищення на одиницю значення h-індексу в Scopus/WoS; можливість безкоштовної публікації у виданнях засновником яких є ЗНУ; матеріальне заохочення за результатами рейтингування працівників. Інтернаціоналізація ОП відбувається шляхом проходження стажування викладачами в закладах вищої освіти зарубіжних країн. 7. Постійне фінансування матеріальної бази з ОП та відкриття нових сучасних лабораторій. 8. Залучення до обговорення та удосконалення ОП всіх стейкхолдерів. Позитивною практикою вважаємо наявність онлайн опитувань з використанням QR-кодів. Систематичні зустрічі студентів з ректором та проректорами з питань освітнього процесу та покращення соціальних умов. 9. Освітній процес за освітньою програмою «Початкова освіта» регулюється нормативними документами, оприлюдненими на веб-сайті ЗВО, у яких визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Враховуючи наукову складову ОКР «Magіstr» вважаємо слабкими сторонами наступні: відсутність посилань на закордонні публікації у силабусах дисциплін, практики стажування здобувачів освіти за кордоном, участі здобувачів освіти у міжнародних зарубіжних конференціях, не налагоджена співпраця з провідними науковими установами України за профілем програми, відсутність практики залучення здобувачів освіти до написання проєктів та участі в грантових програмах; недосконалий механізм перезарахування результатів неформальної освіти в межах освітньої складової; зосередження всіх вибіркової дисципліни у третьому навчальному семестрі; відсутня достатня кількість публікацій у виданнях, що індексуються в наукометричній базі Scopus. 1. Рекомендовано створити раду стейкхолдерів для систематичного обговорення змін до ОП. Рекомендовано укласти договори про співпрацю з провідними інститутами НАПН України. 2. Експертною групою рекомендовано розробити зміст окремої вибіркової дисципліни з формування soft skills у НУШ, або інтегрувати її модулі у зміст навчальних дисциплін ОП. 3. ЕГ рекомендує розмістити на сайті ЗВО договори із закладами освіти, які є базами практичної підготовки. Внести зміни в ОП шляхом переносу на третій семестр декількох нормативних дисциплін, а частку вибіркової перенести до другого семестру, що посилить можливість реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. 4. Рекомендовано при вступі на ОП надавати додаткові бали за навчальні та наукові досягнення, враховуючи результати, здобуті в неформальній освіті. Рекомендовано врегулювати відсоткове співвідношення результатів, отриманих у неформальній освіті, що можуть бути перезараховані замість дисципліни в межах ОП у нормативних документах ЗВО. 5. Рекомендуємо додати до силабусів дисциплін посилання на закордонні публікації за профілем ОП. 6. Рекомендовано проводити опитування студентів щодо дотримання ними вимог АД, представникам студентського самоврядування ініціювати та проводити тренінги з питань АД. 7. Посилити публікаційну діяльність НПП у наукометричній базі Scopus з подальшим цитуванням результатів публікацій у магістерських дослідженнях

здобувачів освіти. 8. Рекомендовано придбати планшети НУШ. Проводити опитування студентів та аналіз результатів з питань матеріальної бази. 9. З метою вдосконалення ОП рекомендуємо залучати представників органів студентського самоврядування до засідань кафедри. Створити Асоціацію роботодавців на сторінці факультету, де розміщувати вакантні місця працевлаштування. Розглянути можливість створити Асоціацію випускників ОП для відслідковування кар'єрного шляху. 10. Посилити інформативну політику висвітлення подій та новин, що відбуваються за ОП. Рекомендовано підвищення рівня інформаційної прозорості освітньої діяльності в контексті корисності освітньої програми «Початкова освіта» для майбутніх здобувачів освіти, інших стейкхолдерів і громадськості.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета і цілі освітньої програми «Початкова освіта» спрямовані на підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних педагогічних працівників, здатних результативно розв'язувати складні освітні завдання, що передбачають ефективну управлінську діяльність в закладах загальної середньої освіти; проведення психолого-педагогічних досліджень, здійснення інновацій, створення і впровадження нового змісту освіти, технологій навчання в закладах загальної середньої та вищої освіти в умовах динамічних змін. Зазначені мета і цілі програми відповідають місії та стратегії університету, оскільки метою стратегії ЗВО визначено до 01.01.2023 р. розвинути та закріпити провідні позиції, спрямовані на задоволення потреб громадян, суспільства і держави в якісній вищій освіті, підготовку висококваліфікованих фахівців, розвиток наукових досліджень, посилення ролі інноваційного складника у діяльності вишу та його інтеграції до європейського і світового освітнього простору. Документ «Стратегія розвитку Запорізького національного університету на 2018-2022 роки», затверджений рішенням Вченої ради ЗНУ від 22 лютого 2018 р., протокол Вченої ради № 6 (зі змінами від 14 червня 2019 р., від 26 травня 2020 р.) розміщений на сайті ЗВО. (https://www.znu.edu.ua/docs/2019/strateg__ya_rozvitku_znu.pdf). Особливість даної програми полягає в тому, що акценти освітньої діяльності зроблені на підготовці фахівців початкової освіти та викладанні педагогічних дисциплін у вищій школі з інноваційною, пошуково-дослідницькою діяльністю. Інноваційна спрямованість є унікальною перевагою підготовки фахівця, що підтверджується участю в пілотному проєкті Департаменту Спільнот навчання через групу the LEGO Foundation «Сприяння освіті». (https://drive.google.com/drive/folders/12ISuHZotOpEcpJJERyoktgN9B1_kkTIO) та відбито в дисциплінах «Інноваційні педагогічні технології в початковій школі», «Інформаційно-цифрові технології в початковій освіті». В ОП приділено особливу увагу практичній та науково-дослідній роботі магістрантів. Організація освітнього процесу спрямована на формування здатності випускників здійснювати інноваційну діяльність щодо підвищення якості освітнього процесу у закладах загальної середньої та вищої освіти. Унікальність ОП підтверджується й практичною складовою, де передбачено поєднання виробничої (педагогічної) практики та виробничої (управлінської) практик. За словами Гаранта, ОП орієнтована на підготовку здобувачів освіти денної та заочної форм навчання міста Запоріжжя та має на меті забезпечувати регіональні запити стейкхолдерів. В першому та другому наборах на ОП переважна більшість здобувачів обрала заочну форму підготовки, що обумовлено свідомим вибором професії працюючих вчителів та можливістю побудови індивідуальної освітньої траєкторії.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час експертизи було визначено, що цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін: роботодавців, академічної спільноти, здобувачів ОП, НПП фрагментарно. Стейкхолдери, які брали участь у розробці ОП, співпрацюють та вносять свої пропозиції (Вінниченко Ж.В., Андрущенко О.О.). ЕГ констатувала, що в ЗВО існує практика залучення до процедур перегляду та моніторингу (Хрушка В.В. – директор Запорізького колегіуму № 98 внесла пропозиції щодо уточнення цілей навчання й ПРН (https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=50096&lang=ukr&news_code=na-fakulteti-spp-vidbulasya-protsedura-pereglyadu-ta-monitoringu-osvitno-profesijnoyi-programi---pochatkova-osvita-)). Директор Запорізького ліцею №99 Солдатенко О.В. внесла пропозицію уточнити і доповнити фокус та особливості ОП та готувати магістрів на засадах педагогічної інноватики. Єременко Л.В. запропонувала посилити підготовку здобувачів ОП на засадах збагачення практичної підготовки управлінськими компетенціями. Обговорення результатів опитування магістрантів щодо цілей та результатів навчання за ОП на засіданні кафедри від 23.03.2020 (протокол № 3) обумовило доповнення змістових

модулів навчальних дисциплін. Мельник О.М., доцент КЗ «ЗЗОІППО», запропонував посилити практико-зорієнтовану складову здобувачів освіти в межах навчальних лабораторій кафедри (<https://drive.google.com/drive/folders/11fN9hkFojdRvBHZuIb2og42PhVELoaYE>). Представники академічної спільноти долучаються до обговорення та внесення змін в ОП під час проведення Всеукраїнських науково-практичних конференцій, (https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=50819&lang=ukr&news_code=na-fakulteti-spp-vidbulasya-vseukrayinska-naukovo-praktichna-konferentsiya), міжрегіональних фестивалів, у процесі консультування та виступів у ЗМІ представників факультету, що підтверджено участю у інтернет-конференції разом із стейкхолдерами (https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=50988&lang=ukr&news_code=vikladachi-kafedri-doshkilnoi-ta-pochatkovoyi-osviti-znu-doluchilis-do-internet-konferentsiyi---pidgotovka-majbutnikh-uchiteliv-u-konteksti-realizatsiyi-kontseptsiyi-nush--). Є практика залучення їх до панельних дискусій (проводилась сумісно із КЗ «ЗЗОІППО» - залучений Мельник О.М., Андрющенко О.О., яка запропонувала внести у підготовку здобувачів елементи фінського досвіду); круглих столів (залучені Мельник О.М. та Вінніченко Ж.В.). ЄГ встановлено, що у 2019-2020 році проводилось очне анкетування магістрантів, визначалась думка здобувачів щодо оцінки якості практичної підготовки, задоволеність компонентами ОП (https://drive.google.com/drive/folders/10SJwMitkqiA2yoxVaHC1_WItHOeueZ3e). Пропозиції поширити спектр програмних результатів з урахуванням інклюзивної складової внесли здобувачі Вальчук О., Євсєєва С. (<https://drive.google.com/drive/folders/11fN9hkFojdRvBHZuIb2og42PhVELoaYE>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП «Початкова освіта» та програмні результати відображають тенденцію розвитку спеціальності, галузевий і регіональний контекст, ринок праці, досвід вітчизняних та іноземних програм. В освітній програмі враховано побажання здобувачів освіти щодо підвищення їх конкурентоздатності на ринку праці в Україні та за її межами, а особливо в Запорізькій області. Зазначене підтверджується співпрацею з Агенцією регіонального розвитку Запорізької області (<http://sites.znu.edu.ua/international-relations/1045.ukr.html>). Зроблений акцент на посилення україномовної підготовки здобувачів, враховуючи регіональні особливості. Було з'ясовано, що проєктна група ОП періодично проводить моніторинг ринку праці з метою визначення потреби у вчителів початкових класів, що підтверджено співпрацею з Департаментом освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації та запитамі роботодавців, які пропонують відкриті вакансії. За словами Гаранта та НПП, було проаналізовано аналогічні освітні програми спеціальності 013 «Початкова освіта» різних ЗВО (магістерський рівень), особливу увагу було сфокусовано на аналізі програм, розроблених у педагогічних ЗВО (Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Харківська гуманітарно-педагогічна академія, Приватна установа «Вищий навчальний заклад «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана», Бердянський державний педагогічний університет). Рецензентом ОП виступила зав. кафедри педагогіки, доктор педагогічних наук, професор Л.М.Романишина. (<https://drive.google.com/drive/folders/1emNkYnMpsmynxLRLuqgEgSZL8oAfadI?usp=sharing>). Міжнародна академічна мобільність здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі міжнародних договорів про співробітництво (<http://sites.znu.edu.ua/international-relations/1045.ukr.html>). Університет працює за стратегією інтернаціоналізації, що відповідає тенденції розвитку спеціальності (http://sites.znu.edu.ua/international-relations/2020/strateg_ya_ternats_onal_zats_yi.pdf). Гарант повідомила, що під час розробки ОП було досліджено досвід аналогічної програми Педагогічного університету ім. Комісії Народової Освіти в Кракові, враховуючи ігровий і діяльнісний підходи в процесі реалізації освітніх компонентів. Зокрема, обов'язкові компоненти «Вітчизняні та зарубіжні системи початкової освіти», «Інноваційні педагогічні технології в початковій школі» було доповнено комплексом тем, що сприяють розвитку оперативної пам'яті, ментальної гнучкості та «м'яких» навичок, що підтверджено отриманням відгуку на ОП із вищезазначеного закладу вищої освіти (<https://drive.google.com/drive/folders/1emNkYnMpsmynxLRLuqgEgSZL8oAfadI?usp=sharin>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 013 «Початкова освіта» другий (магістерський) рівень не затверджений. Розроблена ОП відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій за сьомим рівнем (згідно постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341» від 25 червня 2020 р. № 519), нормам і положенням. У поданій ОП інтегральну компетентність випускника сформульовано як здатність компетентно розв'язувати складні завдання й проблеми організації та моніторингу освітнього процесу в системі початкової освіти або в процесі навчання фахівців із початкової освіти в закладі вищої освіти, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю вимог (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n37>). Змістове наповнення програмних результатів навчання ОП «Початкова освіта» відображено в Матриці відповідності ОП, що акредитується. Комісією встановлено, що в ОП враховано чинний Державний стандарт початкової освіти, затверджений зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 688 від 24.07.2019. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#n326>). Експертна група визначила, що результати навчання

групи «Знання» (РНЗн 2, 3, 13) передбачають оволодіння магістрантами сучасними науковими здобутками у сфері професійної діяльності й галузі знань, формування в здобувачів оригінального, критичного мислення та застосування його під час досліджень з проблем у галузі та на межі галузей знань. Результати навчання групи «Уміння / навички» (РНУ 2, 3, 5, 11, 12, 13, 14) містять спеціалізовані уміння/ навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур, здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі в широких або мультидисциплінарних контекстах, а також здатність розв'язувати проблеми в нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. Результати навчання групи «Комунікація» (РНК 2, 3, 4, 5, 6, 8) визначають здатність залучати до інноваційної діяльності однодумців, активізувати до продукування креативних ідей, толерантно ставитись до думок і позицій інших учасників, будувати комунікативну стратегію взаємодії з колективом, ініціювати партнерські відносини з професійними інститутціями. Група результатів навчання «Автономія і відповідальність» (РНАіВ 2, 3, 4, 12) націлюють на формування та розвиток впровадження нових ідей, а також ініціювання нових ідей і проєктів, знаходження ресурсів на їх реалізацію, готовність брати на себе відповідальність (https://drive.google.com/drive/folders/1iFExcZxIv2eL-KbMRumWonWFTG-NV_T8

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Розробка та впровадження програми ОП відбувається у співпраці усіх стейкхолдерів. Стейкхолдери, які брали участь у розробці ОП, продовжують співпрацювати та вносити свої пропозиції. Освітня програма спрямована на інноваційну складову підготовки здобувачів. В освітній програмі врахований вітчизняний та закордонний досвід аналогічних ОП. Опис ОП відповідає потребам здобувачів і всіх інших зацікавлених сторін (стейкхолдерів).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкою стороною вважаємо не налагоджену співпрацю з провідними науковими установами України за профілем ОП. Рекомендовано укласти договори про співпрацю з провідними інститутами НАПН України: Інститутом обдарованої дитини, Інститутом педагогіки, Інститутом проблем виховання та ін. Рекомендовано створити раду стейкхолдерів, які будуть систематично проводити засідання, де обговорюватимуть рекомендовані зміни до ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Простежується відповідність ОП Критерію 1. Зазначені недоліки можуть бути усунені у процесі оновлення ОП. ОП розроблена з урахуванням співпраці зі стейкхолдерами, вивчення досвіду впровадження подібних програм в Україні та за кордоном, тенденцій розвитку спеціальності та галузевого контексту. Позитивним впливом на подальший розвиток ОП передбачається укладання договорів про співпрацю з провідними інститутами НАПН України: Інститутом обдарованої дитини, Інститутом педагогіки, Інститутом проблем виховання та ін. Заснування ради стейкхолдерів надасть можливість систематизувати та вдосконалити роботу зі стейкхолдерами.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОП показав, що її обсяг в 90 кредитів ЄКТС відповідає Закону України «Про вищу освіту». Тривалість ОП 1 рік 4 місяці. Стандарт вищої освіти зі спеціальності 013 «Початкова освіта» для другого (магістерського) рівня відсутній. ОП та навчальний план розроблені відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_osv_tn_ogo_protse_u_v_znu.pdf) і Положення про розроблення та оформлення освітньої програми ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_rozroblennya_ta_oformlennya_osv_tn_oyi_programi_znu.pdf). Обсяг обов'язкових компонентів ОП складає 66 кредитів ЄКТС (73%), вибіркових

компонентів – 24 кредити ЄКТС (27%). Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності, зокрема, програму сфокусовано на організації освітнього процесу, побудованого на дослідницькому, практико-орієнтованому та компетентнісному підходах і спрямованого на формування здатності випускників здійснювати інноваційну діяльність щодо підвищення якості освітнього процесу в закладах загальної середньої та вищої освіти. ОП сприяє досягненню результатів навчання, завдяки впровадженню в освітній процес обов'язкових компонентів, що дозволяють набуту здобувачам основні професійні компетентності. Так, Цикл загальної підготовки (9 кредитів) включає такі дисципліни: «Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою» (3 кредити ЄКТС), «Методологія та організація педагогічних досліджень» (3 кредити ЄКТС), «Професійно-орієнтований практикум із української мови» (3 кредити ЄКТС). Цикл професійної підготовки (57 кредитів): «Вітчизняні та зарубіжні системи початкової освіти» (3 кредити ЄКТС), «Методика викладання педагогічних дисциплін» (4 кредити ЄКТС), «Інноваційні педагогічні технології в початковій школі» (4 кредити ЄКТС), «Інформаційно-цифрові технології в початковій освіті» (4 кредити ЄКТС), «Основи інклюзивної педагогіки в початковій школі» (4 кредити ЄКТС), «Діловий імідж менеджера закладу освіти» (4 кредити ЄКТС), «Організаційно-управлінська діяльність у закладі загальної середньої освіти» (4 кредити ЄКТС), «Риторичні практики в організації відкритого ергономічного простору сучасного педагога» (3 кредити ЄКТС), які підсилюються переліком вибірових дисциплін (24 кредити ЄКТС), що обираються студентами під час навчання в 3 семестрі, відповідно до Порядку реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/poryadok_real_zats_yi_zdobuvachami_vischoyi_osv_ti_prava_na_v_l_nij_vib_r_navchal_nikh_distipl_n_u_znu.pdf). Педагогічні практики: Виробнича (педагогічна) практика (6 кредитів ЄКТС) і Виробнича (управлінська) практика (6 кредитів ЄКТС), з підготовкою кваліфікаційної роботи магістра (12 кредитів ЄКТС) передбачають безпосередню практичну і науково-дослідну підготовку майбутніх учителів початкової школи.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має чітку структуру, освітні компоненти підпорядковані логіці навчання, структурно-логічна схема ОП відображає взаємопов'язаність та послідовність її компонентів. Констатуємо, що формування загальних компетентностей загалом забезпечується вивченням циклу обов'язкових дисциплін та дисциплін вільного вибору студента та практичної підготовки, що уможливило досягнення заявлених ОП цілей навчання. ЕГ звернула увагу на недостатню кількість дисциплін методичного циклу (методик навчання освітніх галузей початкової школи), які б сприяли більш ефективному формуванню визначених в ОП спеціальних компетентностей СК 1. (Здатність організовувати освітній процес у початковій школі з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій) і СК 2 (Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності у початковій школі). Аналіз Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП показав, що формування і розвиток зазначених СК забезпечено такими ОК: ЗП 3. Професійно-орієнтований практикум із української мови, ППС 3. Інноваційні педагогічні технології в початковій школі, ППС 4. Інформаційно-цифрові технології в початковій освіті, ППОП 4. Організаційно-управлінська діяльність у закладі загальної середньої освіти, ППОП 4. Риторичні практики в організації відкритого ергономічного простору сучасного педагога, а також виробничими практиками. Проте аналіз силабусів зазначених дисциплін, зокрема мети і тематики курсів, дозволяє ЕГ говорити про те, що лише ППС 3 і ППС 4 певною мірою забезпечують формування предметних методичних компетентностей здобувачів. Під час зустрічі Гарант ОП висловила думку, що формування предметних методичних компетентностей здобувачів забезпечується достатньою кількістю ОК на бакалаврському рівні вищої освіти, а рівень їх сформованості перевіряється під час складання фахового випробування під час вступу на ОП, а під час навчання ж розвиваються перспективні уміння і навички в межах предметних методичних компетентностей. Проте ЕГ встановила, що формування ЗК у цілому забезпечується вивченням циклу обов'язкових дисциплін та практичною підготовкою. Дисципліни вільного вибору студента дозволяють йому одночасно формувати індивідуальну освітню траєкторію розвитку і підсилювати досягнення заявлених в ОП цілей навчання. Зустріч із Гарантом ОП дозволила ЕГ висновувати, що вибір навчальних дисциплін визначався відповідно до орієнтації ОП на інноваційну, пошуково-дослідницьку діяльність майбутніх випускників, практичну спрямованість підготовки здобувачів освіти. Ці підходи реалізуються в ході викладання таких дисциплін, як «Методологія та організація педагогічних досліджень», «Інноваційні педагогічні технології в початковій школі», «Інформаційно-цифрові технології в початковій освіті», «Організаційно-управлінська діяльність у закладі загальної середньої освіти».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Заявленими в ОП об'єктами вивчення та діяльності є освітнє середовище початкової освіти і сфера вищої освіти з підготовки фахівців для галузі початкової освіти. Здобувач вищої освіти має бути здатним результативно розв'язувати складні освітні завдання, що передбачають ефективну управлінську діяльність в закладах загальної середньої освіти; проводити психолого-педагогічні дослідження, здійснювати інноваційну освітню діяльність, створювати і впроваджувати новий зміст освіти, технології навчання в закладах загальної середньої та вищої освіти в умовах динамічних змін. Запропоновані в ОП освітні компоненти (цикл загальної підготовки та цикл професійної підготовки), зокрема дисципліни «Вітчизняні та зарубіжні системи початкової освіти», «Методика викладання педагогічних дисциплін», «Інноваційні педагогічні технології в початковій школі», «Організаційно-управлінська діяльність у закладі загальної середньої освіти», виробнича практична підготовка та виконання кваліфікаційної

роботи відповідають методам, методикам і технологіям підготовки майбутніх учителів початкової школи. Це в сукупності дозволяє досягти визначених цілей та програмних результатів навчання, що відображено у матрицях ОП. Експертна група констатує, що зміст ОП «Початкова освіта» в цілому відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОП передбачає можливості для здобувачів формування індивідуальної освітньої траєкторії, що є ознакою студентоцентризованої освіти. Процедура вільного вибору здобувачами освіти предметів регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_osv_tn_ogo_protse_u_v_znu.pdf) та Порядком реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у ЗНУ

(http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/poryadok_real_zats_yi_zdobuvachami_vischoyi_osv_ti_prava_na_v_l_nij_vib_r_navchal_nikh_distipl_n_u_znu.pdf) і здійснюється через систему Moodle. Формування ІОТ забезпечується за рахунок вибірових дисциплін, які на початку навчального року обговорюються та рекомендуються до включення в навчальний план. Співбесіди з Гарантом ОП, здобувачами довели, що вибір дисциплін відбувається в кінці 1 семестру (грудень) в електронному середовищі Moodle, де студентам подано анотації курсів. ЕГ зазначає, що позитивною практикою є розроблений ЗНУ електронний додаток, інтегрований в Moodle, що дозволяє здобувачам обирати дисципліни із подальшим автоматичним зарахуванням на курси. Мінімальна кількість студентів для вивчення курсу - 7 осіб. (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/vibir-distiplin-studentami.html). Шляхом аналізу ОП 2019р. та за свідченнями НПП і здобувачів 2 року навчання ЕГ встановила, що раніше пропонувався блоковий вибір, що не повною мірою задовольняло потреби магістрантів. За пропозиціями здобувачів в ОП 2020 року було значно розширено перелік дисциплін власного вибору студентів (до 18 позицій). Також із урахуванням результатів попередніх акредитаційних процедур на інших ОП в оновлену ОП 2020р. запроваджено вибір дисциплін на загальноуніверситетському рівні (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/poryadok_real_zats_yi_zdobuvachami_vischoyi_osv_ti_prava_na_v_l_nij_vib_r_navchal_nikh_distipl_n_u_znu.pdf) - 2 освітніх компоненти по 3 кредити ЄКТС, що відображено в навчальному плані ОП (https://www.znu.edu.ua/faculty/spp/_plan_013_mag_str.pdf). ЕГ група проаналізувала індивідуальні плани студентів 2019-2020 н.р. за підписом декана факультету. (<https://drive.google.com/drive/folders/1cpq5mbC3BNBM8BMcDxO3kgZPltiqy8u?usp=sharing>). Встановлено факт відповідності обраних студентами дисциплін до переліку дисциплін вільного вибору здобувачів. ЕГ виявила, що всі курси вільного вибору вивчаються в 3 семестрі, хоча вибір їх відбувається наприкінці 1 семестру. У той же час жодної дисципліни з циклу обов'язкового вивчення в 3 семестрі немає. Гарант ОП пояснила, що 1 і 2 семестр вміщують фундаментальні дисципліни фахової підготовки, які є основою для подальшого вивчення курсів за вибором.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ЕГ пересвідчилась, що важливим ОК програми є практична підготовка: ППС 6. (6 кредитів) і ППОП 5. (6 кредитів), організація і проведення яких регламентовано п.3.5. Положення про організацію освітнього процесу в ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_osv_tn_ogo_protse_u_v_znu.pdf), Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_praktichnu_p_dgotovku_zdobuvach_v_vischoyi_osv_ti_znu.pdf) та Наскрізною програмою практичної підготовки (https://www.znu.edu.ua/praktyka/spp/mag/pochatkova/naskr_zna_programa_praktiki_pochatkova_osv_ta.pdf).

Практична підготовка проводиться відповідно до укладених угод із закладами освіти (<https://drive.google.com/drive/folders/1RY4U3qzW43R-AeRqKo88TTi34UL8Y7T>): Запорізька єврейська гімназія «ОРТ-Алеф» (Договір №104 від 16.09.2020р.), Запорізький НВК «Запорізька Січ» військово-спортивного профілю (Договір №46-С від 04.03.2020р.), Запорізький НВК №19 (Договір №47-С від 04.03.2020р.), Запорізька гімназія «Контакт» (Договір №43-С від 04.03.2020р.), Запорізький ліцей №99 (Договір №45-С від 04.03.2020р.), Запорізький ліцей «Логос» (Договір №44-С від 04.03.2020р.). Разом із тим, ЕГ з'ясувала, що на сайті ЗНУ визначено базами практик: Запорізький колегіум №98; Запорізький Академічний ліцей; Приватний комплекс безперервної освіти «Школа «Ейдос»; Запорізька ЗОШ І-ІІІ ст. №15; Запорізька ЗОШ І-ІІІ ст. №94; ТОВ ДОК «Енергодар» ДЗОтаВ «Лазурна райдуга»

(https://www.znu.edu.ua/praktyka/spp/mag/pochatkova/bazi_praktik_pochatkova_osv_ta.pdf), хоча угоди про співпрацю із цими закладами освіти на сайті ЗВО не розміщені і не були надані. ЕГ ознайомилась із програмами практик (https://www.znu.edu.ua/praktyka/spp/mag/pochatkova/robocha_programa_virobnichoyi_pedagog_chnoyi_praktiki_p_o_s_h_a_t_k_o_v_a_-_o_s_v_-_t_a_.p_d_f, https://www.znu.edu.ua/praktyka/spp/mag/pochatkova/robocha_programa_virobnichoyi_upravl_ns_koyi_praktiki_p_o_s_h_a_t_k_o_v_a_-_o_s_v_-_t_a_.p_d_f). Встановлено, що проходження виробничих практик у початковій школі забезпечує формування ЗК 1, 2, 3, 4, 5, 6 та СК 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9 здобувачів. Усі види практик передбачають обов'язкове отримання зворотного зв'язку від здобувачів освіти з метою перегляду практичного складника ОП. На звітних конференціях магістранти презентують щоденники педагогічних практик, звіти та інші документи, передбачені

програмами практик. Під час зустрічі з роботодавцями експертна група пересвідчилася, що вони задоволені рівнем практичної підготовки здобувачів і всіляко сприяють їм під час проходження практики: консультують, призначають наставників з числа шкільних учителів, безпосередньо знайомлять з організацією освітнього процесу в початковій школі

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Експертна група на підставі аналізу цілей освітньої програми, її мети, змісту, освітніх компонентів дійшла висновку, що в межах ОП передбачено і забезпечено реальну можливість набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills). Спількування з фокус-групами викладачів і студентів переконливо довело, що особлива увага приділяється формуванню такого компонента soft skills, як професійна комунікація. Це забезпечується впровадженням курсів: «Організаційно-управлінська діяльність у закладі загальної середньої освіти», «Професійно-орієнтований практикум із української мови», «Риторичні практики в організації відкритого ергономічного простору сучасного педагога». Окрім того, у процесі вивчення навчальних дисциплін «Методика викладання педагогічних дисциплін», «Інноваційні педагогічні технології в початковій школі», «Основи інклюзивної педагогіки в початковій школі» і проходження виробничих практик студенти вдосконалюють комунікативні навички, здатність працювати в команді, приймати виважені і обґрунтовані рішення, планувати свою діяльність, презентувати свої ідеї тощо. Методи і форми проведення практичних навчальних занять (навчальні тренінги, самостійна робота із розв'язанням задач на основі евристичних методів, групова, парна, індивідуальна та фронтальна робота) також забезпечують формування «м'яких» навичок здобувачів освіти, оскільки сприяють розвитку в них умінь самопрезентації; умінь риторично висловлюватися та уважно слухати співрозмовника тощо. Експертна група шляхом опитування перевірила уявлення студентів про важливість soft skills в роботі вчителя НУШ і з'ясувала, що здобувачі освіти мають фрагментарні уявлення про «м'які» навички, на практичних заняттях увага не акцентується на цих уміннях. Було зазначено, що soft skills формуються переважно через форми і методи роботи, зокрема, в творчо-пошуковій діяльності з подальшою презентацією її результатів. Викладачі, які працюють на ОП, беруть участь у тренінгах та вебінарах, присвячених формуванню та вдосконаленню soft skills (https://drive.google.com/drive/folders/1gMw7ja3Au8Nxm3zGb_xHPSHWGzd-ObU5). Не встановлені факти проведення позааудиторних заходів з розвитку soft skills у здобувачів

7. Зміст освітньої програми урахуває вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Оскільки відповідний професійний стандарт відсутній, розробники ОП «Початкова освіта» орієнтувалися на Національну рамку кваліфікацій сьомого рівню Національної рамки кваліфікацій та другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти. Експертною групою встановлено, що під час формулювання цілей, загальних та фахових компетентностей, програмних результатів навчання Гарантом програми було враховано Національну рамку кваліфікації, Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти».

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Експертною групою з'ясовано, що обсяг фактичного навантаження співвідноситься з обсягом ОП у кредитах. Обсяг освітньої програми у цілому дає змогу досягти цілей та програмних результатів навчання. На обов'язкові дисципліни передбачено по 3 і 4 кредити, виробнича практика по 6 кредитів, кваліфікаційна робота 12 кредитів. Обсяг вибіркових дисциплін по 3 кредити. Співвідношення аудиторних та самостійних видів роботи визначається Положенням про розроблення навчальних планів підготовки здобувачів ступенів вищої освіти бакалавра та магістра ЗНУ, пункт 2.4.4.4. (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_rozroblennya_navchal_nikh_plan_v_p_dgotovki_zdobuvach_v_stupen_v_vischoyi_osv_ti_bakalavra_ta_mag_stra_v_znu.pdf). У навчальному плані за ОП передбачено 90 кредитів ЄКТС (2700 годин). Із них обсяг аудиторної роботи здобувачів вищої освіти становить 594 год., обсяг самостійної роботи – 1386 годин, що складає 78% (з урахуванням практичної підготовки і кваліфікаційної роботи магістра). 720 годин відведено на виробничі практики і написання кваліфікаційної роботи магістра. Обсяги самостійної роботи є значними, що є характерним для такого типу програм. Під час зустрічі з керівниками структурних підрозділів експертна група мала можливість пересвідчитись в тому, що в університеті систематично проводиться опитування студентів щодо фактичного навантаження (https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1GQTbUMOcLXzu9vx5a6H7D_jvuEry1bXu). Під час інтерв'ю студенти оцінили фактичне навантаження як відповідне, методи роботи оцінили як інтерактивні і творчі, що повною мірою відповідають високому рівню викладання на ОП. У результаті моніторингу освітньої програми експертна група встановила, що навчальне навантаження є достатнім та відповідним.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за освітньою програмою «Початкова освіта» не здійснюється, елементи дуальної освіти впроваджуються на ОП, практична підготовка здобувачів освіти випереджає теоретичні аспекти ОП, оскільки більша частина студентів працевлаштовані в закладах освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

На підставі проведених зустрічей із різними категоріями стейкхолдерів експертною групою виявлено та підтверджено такі позитивні практики: постійне активне долучення до формування освітніх компонентів ОП роботодавців, працевлаштованих здобувачів освіти, академічної спільноти; студентоцентризований підхід; приділення значної уваги практико-орієнтованому навчання; спрямованість освітнього процесу на формування здатності майбутніх випускників до інноваційної педагогічної діяльності в початковій школі; посилення управлінських аспектів виробничої практики здобувачів. Позитивною практикою є доопрацювання платформи Moodle шляхом написання власних продуктів та їх функціонування (наприклад, «Реалізація студентом права вибору дисциплін» - розроблена та апробована з 2019 року фахівцями ЗНУ).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкою стороною вважаємо відсутність у ЗВО позааудиторних заходів для здобувачів із формування soft skills, що зумовлює необхідність розроблення змісту окремої вибіркової дисципліни з формування soft skills у НУШ або інтеграції її окремих модулів в освітні компоненти. На сайті ЗВО відсутні договори про проведення практики на базі закладів освіти. Експертна група рекомендує розмістити на сайті ЗВО договори із закладами освіти, які є базами практичної підготовки здобувачів освіти. Внести зміни в ОП шляхом переносу на третій семестр декількох нормативних дисциплін, а частку вибірових перенести до другого семестру, що посилить можливість реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Загалом освітня програма відповідає критерію 2, хоча наявні несуттєві недоліки: відсутність у ЗВО позааудиторних заходів для здобувачів із формування soft skills ; відсутні договори про проведення практики на базі закладів освіти; зосередження всіх дисциплін за вибором здобувача освіти у третьому навчальному семестрі.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП висвітлені на сайті університету та є у вільному доступі (https://pk.znu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/%D0%97%D0%9C%D0%86%D0%9D%D0%98_%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83-%D0%B2-%D0%97%D0%9D%D0%A3-%D0%BD%D0%B0-2020-%D1%80%D1%96%D0%BA.pdf). В правилах прийому зазначаються джерела фінансування здобуття вищої освіти в ЗНУ, чіткі терміни для прийому заяв та документів, конкурсного відбору та зарахування, особливості прийому заяв та документів, специфіку проведення конкурсного відбору та додаткового конкурсного відбору, своєрідність нарахування додаткових балів та спеціальні умови участі в конкурсному відборі. Правила прийому є чіткими, зрозумілими для вступників та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

На основі аналізу Правил прийому, програм вступних випробувань та опитування здобувачів освіти, можемо стверджувати про врахування специфіки спеціальності «013 Початкова освіта» до конкурсного відбору при вступі. Особи, що претендують на здобуття ОКР «Магістр» за цією ОП, складають фахове вступне випробування з педагогіки та фахових методик початкового навчання (https://pk.znu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/%D0%9F%D0%9E___%D1%84%D0%B0%D1%85_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D0%9F%D0%9A_Pdf.), який дозволяє виявити мінімальний пороговий бар'єр теоретичних знань, компетентностей для спроможності опанування ОП на рівні магістратури; та вступного випробування з іноземної мови професійного спрямування (https://pk.znu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%B7-%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%B7-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84-%D1%81%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BC-%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B8_.pdf). Вступ на ОП в 2019 році здійснювався з урахуванням додаткового вступного випробування для вступників інших спеціальностей. Окрім того, програма вступного випробування з іноземної мови передбачає широкий спектр мов (англійська, німецька, французька, іспанська) для уникнення дискримінаційних аспектів. Програми вступних випробувань розташовані на сайті приймальної комісії ЗНУ (<https://pk.znu.edu.ua/specialistmagistr/5-programi-faxovix-ispitiv-magistr/>). Також є можливість нарахування додаткових балів за попередні наукові досягнення вступника відповідно до розділу VII, пункту 1.5 Правил прийому. Рекомендуємо додати до переліку попередніх наукових досягнень вступника результати, здобуті в неформальній освіті. Реалізацію етапів конкурсного відбору здобувачі можуть відслідковувати на сайті приймальної комісії, де висвітлено перелік документів, терміни подачі заяв, розклад екзаменів, списки рекомендованих та зарахованих осіб, вартість навчання (<https://pk.znu.edu.ua/specialistmagistr/>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Відповідно до Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці у ЗНУ механізм перезарахування результатів, отриманих у інших ЗВО врегульований (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_poryadok_perezarakhuvannya_navchal_nikh_distipl_n_ta_viznachennya_akadem_chnoyi_r_znits_u_znu.pdf). Згідно з положенням, перезарахування дисциплін може здійснюватися за одноосібним рішенням декана факультету, за рішенням декана факультету на підставі висновку Комісії з ліквідації академічної різниці відповідної кафедри або за рішенням декана факультету на підставі додаткової атестації студента відповідною кафедрою за окремими темами дисципліни. Під час прийняття на навчання осіб, які подають документ про здобутий за кордоном ступінь (рівень) освіти, обов'язковою є процедура визнання і встановлення еквівалентності документа.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Встановлено, що в університеті діє механізм визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті відповідно до Положення ЗНУ про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznachennya_rezul_tat_v_navchannya_otrimanikh_u_neformal_n_j_osv_t_.pdf). Зазначено, що визнання результатів проводиться у семестрі, який передуює семестру, у якому згідно з НП цієї ОП передбачено вивчення певної дисципліни. Зазначається наступний механізм: здобувач може звернутися до ректора із заявою про визнання результатів, здобутих в неформальній освіті, після чого розпорядженням проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи створюється Предметна комісія, в яку входять декан факультету, НПП, що реалізують освітній процес в межах дисциплін, які рекомендуються до перезарахування, завідувач кафедри або гарант ОП. Предметна комісія, провівши співбесіду зі здобувачем, ухвалює дати проведення атестації та форму підсумкового контролю. Проте, відсоткове співвідношення результатів, здобутих у неформальній освіті до обсягу результатів в межах освітньої програми процедурою не врегульоване. Здобувачами було підтверджено факт проходження неформальної освіти, здебільшого на онлайн платформах, сертифікати з яких були надані ЕГ для аналізу (https://drive.google.com/drive/folders/1bRorkOrse8XF2EYQ_6IGa7V4J8OyTvmV). Однак, практики перезарахування результатів неформальної освіти в ОК не виявлено, що аргументовано відсутністю запитів на реалізацію цього права.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Врегульований механізм перезарахування результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, та перезарахування результатів неформальної освіти в межах ОК, нарахування додаткових балів за попередні наукові досягнення студентів при вступі на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

За наявності регламентованої процедури випадків перезарахування результатів неформальної освіти в межах освітнього процесу за цією ОП не виявлено. Механізм перезарахування має кілька етапів реалізації, що формалізує процес та ускладнює його. Також процедура не передбачає відсоткове співвідношення, допустимого при перезарахуванні результатів неформальної освіти в межах освітніх компонентів. Слабою стороною вважаємо відсутність зарахування при вступі результатів, здобутих в неформальній освіті. Рекомендовано при вступі на ОП надавати додаткові бали за навчальні та наукові досягнення, враховуючи результати, здобуті в неформальній освіті. Рекомендовано врегулювати відсоткове співвідношення результатів, отриманих у неформальній освіті, що можуть бути перезараховані замість дисципліни в межах ОП у нормативних документах ЗВО. Спростити механізм зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Розглянути можливість перезарахування результатів, підтверджених сертифікатом B2+, замість іспиту з іноземної мови при вступі.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Загалом освітня програма відповідає критерію 3, суттєвих недоліків не виявлено. Правила прийому на ОП не містять дискримінаційних положень, включають детальну інформацію для вступників та є у відкритому доступі на сайті ЗВО. В правилах прийому висвітлена також система нарахування додаткових балів за попередні наукові досягнення вступника, що дозволяє вступнику конкурувати в межах конкурсного набору, зважаючи на його наукову підготовку. Розроблена нормативно-правова база щодо перезарахування результатів неформальної освіти в межах освітньої складової, та, разом із тим, вимагає уточнення обсяг годин, які можна перезарахувати, враховуючи специфіку ОК.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

У ході зустрічей було з'ясовано, що методи, форми навчання та викладання сприяють реалізації студентоцентрованого підходу, відповідають принципам академічної свободи та виступають інструментом досягнення мети, проміжних цілей та програмних результатів навчання, що також підтверджують результати опитувань, аналіз яких засвідчив, що 78,2% респондентів погоджуються з вищезазначеним https://drive.google.com/drive/folders/10SJwMitkqiA2yoxVaHC1_WItHOeueZ3e Викладачами акцентовано увагу на впроваджені в навчальний процес інформаційного середовища Moodle та використанні сервісу Google Meet, що було підтверджено також і здобувачами освіти, та додатково зазначено про онлайн зв'язок через Zoom, Classroom та Viber, впровадження лекцій-візуалізацій, що було доречно при врахуванні епідеміологічної ситуації в країні. Здобувачами та НПП акцентовано увагу на імплементації інтерактивних методів навчання в освітній процес. При цьому враховуються результати опитувань магістрантів, тематика їхніх досліджень та європейські тенденції у сфері початкової освіти. Основними формами організації освітнього процесу є: аудиторні заняття (лекції, практичні), самостійна робота, контрольні заходи та практична підготовка. Для прикладу, в межах ОК «Основи інклюзивної педагогіки в початковій школі» доц. Соловйова Т.Г. пропонує студентам обирати форму організації та тематику занять; доц. Зубцова Ю.Є. підкреслює, що під час аудиторних занять з дисципліни «Методологія та організація педагогічних досліджень» виносить проблемні питання на розгляд в групах, використовує методи розвитку критичного мислення, творчі роботи (написання есе), використовує сенкан. Форми і методи навчання в ЗНУ чітко висвітлені в Положенні про організацію освітнього процесу (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_osv_tn_ogo_protses_u_v_znu.pdf) , Тимчасовому положенні про організацію поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання в ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_organ_zats_yu_kontrolyu_v_dist_fo_rm_20_05_.pdf) На базі лабораторії НУШ систематично проводяться аудиторні заняття, під час яких використовується наочність та інтерактивна дошка. Викладачі заохочують студентів до проходження курсів на онлайн платформах Prometheus, EdEra, Всеосвіта. Зокрема, студентами 1-го року навчання було підтверджено проходження курсів «Академічна доброчесність» на платформі EdEra.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ пересвідчилася, що студентам надається доступна інформація щодо змісту, цілей, програмних результатів навчання, форм та методів викладання в межах ОК, критеріїв оцінювання у формі силабусів, які є доступними на сайті ЗНУ (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/spp/syllabus>). Деталізована інформація міститься також в робочих програмах дисциплін, які висвітлені в інформаційному середовищі Moodle. Окрім того, викладачі окреслюють систему нарахування балів, перелік компетентностей, якими здобувач оволодіє після закінчення курсу, цілі дисципліни на першому аудиторному занятті та пропонує студентам висловити очікуваний результат після оволодіння дисципліною для порівняння та внесення коректив за потреби. В межах окремих ОК є методичне забезпечення до контрольної роботи, де висвітлено приклад тексту та практичного завдання. За потреби інформація дублюється на електронну пошту, в соціальних мережах, інформаційних віртуальних середовищах. Наприклад, в межах дисципліни «Організаційно-управлінська діяльність у закладі загальної середньої освіти», проф.Сущенко Л.О. передбачає наступні поточні контрольні заходи: експрес-тестування; письмові завдання; контрольне тестування; захист практичних завдань. Подібною системою оцінювання керується і доц. Курінна А.Ф. при викладанні дисципліни «Риторичні практики в організації відкритого ергономічного простору сучасного педагога», розподіливши бали за виконання таких завдань: експрес-контроль, тестування, укладання анотацій, тез доповідей та статей, презентація власних риторичних практик. Аналіз результатів опитувань завсвідчив, що для прикладу 89,3% опитаних зазначили, що вони обізнані з цілями та програмними результатами навчання; за критерієм прозорості, неупередженості і прозорості оцінювання викладачем навчальних здобутків студентів оцінку 5 отримали дисципліни «Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою», «Методологія та організація педагогічних досліджень», «Діловий імідж менеджера закладу освіти» (92%, 93,1% та 96,9% опитаних відповідно) (https://drive.google.com/drive/folders/1oSJwMitkqiA2yoxVaHC1_WItHOeueZ3e) Експертна група з'ясувала, що студентам напередодні сесії нагадується інформація про головні аспекти системи накопичення балів (https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=39213&lang=ukr&news_code=studentam-znu-nagaduyut-pro-osnovni-aspekti-sistemi-nakopichennya-baliv).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

На базі факультету створено наукові проблемні групи, кафедра організовує проблемну групу, що має назву «Актуальні проблеми початкової освіти», до яких входять здобувачі цієї ОП. Студенти висвітлюють свої наукові здобутки на конференції ЗНУ «Молода наука», зокрема Терес А., Постоялкіна В., Нечитайло С. (http://sites.znu.edu.ua/stud-sci-soc//2019/tom_2.pdf), конференції «Актуальні проблеми педагогічної освіти: новачі, досвід і перспективи» (https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=50819&lang=ukr&news_code=na-fakulteti-spp-vidbulasya-vseukrayinska-naukovo-praktichna-konferentsiya) На базі ЗНУ функціонує Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, що опікується питаннями участі студентів у науковій діяльності та сприяє реалізації участі (<http://sites.znu.edu.ua/stud-sci-soc/>) Можливості щодо участі здобувачів освіти у конференціях висвітлені на сайті (<http://sites.znu.edu.ua/stud-sci-soc/>). Зокрема, Ходаковська О.В. брала участь у VII Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Регіональні, культурні, мистецькі та освітні практики», Турбар Т.В. брала участь в VI Міжнародній науково-практичній конференції «Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи» (м.Запоріжжя). В навчальному плані передбачено написання кваліфікаційної роботи, що активізує магістранта до наукових пошуків. Для прикладу тематика кваліфікаційної роботи Долі Н. О. «Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до роботи з обдарованими учнями початкової школи» корелює з науковими пошуками наукового керівника, к.пед.н., доцента Корольової Л. М. в межах наукових публікацій (н.д. «Застосування методу моделювання як головного консигнатора процесу формування креативних здібностей молодших школярів»), сфера наукових інтересів студентки Саєнко Є. А. «Формування адаптивності молодших школярів із затримкою психічного розвитку в освітньому процесі початкової школи» дотична до наукових пошуків наук. керівника к.пед.н., доцента Соловйової Т. Г. (н.д. «Підготовка школярів до взаємодії з однолітками з особливими потребами»).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ констатовано, що НПП систематично підвищують свою кваліфікацію та беруть участь у семінарах, конференціях, вебінарах, майстер-класах, стажуваннях, запозичений досвід з яких впроваджують у власні дисципліни (<https://drive.google.com/drive/folders/1z1onBezHfgcqrENdTi-GjJmCIMqMCPtq>), оновлюють дисципліни з урахуванням нових аспектів в нормативно-правовій базі України та термінології згідно нових вимог. Зокрема, доц. Курінна А.Ф. вивчала інформаційну складову під час стажування «Зміст та вивчення мови» (Латвія) та в процесі вивчення курсів на платформі «Всеосвіта», серед яких модуль «Секрет ораторства для педагогів. Кейси та поради», врахувала в ОК «Риторичні практики в організації відкритого ергономічного простору сучасного педагога». Матеріали однієї з останніх публікацій доц. Гладиш М.О. «Використання методики CLIL як показник професіоналізму педагогічної діяльності викладача вищої школи» включені в робочу програму з дисципліни

«Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою»; також при оновленні цієї ж робочої програми враховувалась тематика на платформі Coursera, досвід у «Освітні стратегії вищої освіти для технологічних інновацій у глобальному контексті соціальних змін» (Болгарія) щодо інноваційності. Доц. Зубцова Ю.Є. враховує досвід щодо особливостей організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, форм організації навчання, здобутий під час стажувань у Польщі («Організація навчального процесу, інноваційні методи та технології навчання» у вищих навчальних закладах Польщі та Китаю («Організація навчального процесу, програми підготовки, наукової роботи та використання інноваційних технологій у вищій школі») у дисципліни «Методика викладання педагогічних дисциплін». Андрющенко О.О., яка є тренером НУШ, запозичує інструментарій матеріалів тренінгів шляхом участі у міжнародному тренінгу «Педагогіка початкової школи - фінський досвід освіти», здійснюючи порівняльний аналіз підходів та цілей освіти задля впровадження в ОК «Вітчизняні та зарубіжні системи початкової освіти». Останній включає тему «Міжнародні проекти в початковій освіті» та висвітлює доробки проекту «Сприяння освіті» в рамках Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та фондом The LEGO Foundation (Королівство Данія)). Викладачами, які забезпечують цю ОП розроблено спецкурси щодо запровадження ігрового та діяльнісного підходу у закладах вищої освіти в рамках цього ж проекту. На базі університету також функціонує Школа педагогічної майстерності, де викладачі обмінюються досвідом щодо форм і методів викладання, врахування інноваційних практик, критеріїв оцінювання тощо (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/kontsepts_ya_shkoli_pedmajsternost_.pdf)

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

На базі університету функціонує відділ міжнародних зв'язків (<http://sites.znu.edu.ua/international-relations/1677.ukr.html>), Рада з проектною діяльністю, до складу якої входять представники всіх факультетів. Відділом здійснюється систематична профорієнтаційна робота щодо участі у міжнародних конференціях, стажуваннях. Інформація щодо реалізації міжнародних проектів розміщена на сайті відділу (<http://sites.znu.edu.ua/international-relations/1047.ukr.html>). Фінансування на проходження стажувань в межах проектів ЗНУ з іншими зарубіжними установами НПП та студентів здійснюється за кошти університету. Здобувачі підтвердили ознайомленість процедури підготовки документів задля участі у стажуваннях, їх залученні до світової наукової спільноти (<http://sites.znu.edu.ua/international-relations/1030.ukr.html>), та практики стажування для здобувачів освіти закордоном зафіксовано не було. Кафедра дошкільної та початкової освіти бере участь у реалізації проекту «Сприяння освіті» в рамках Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та фондом The LEGO Foundation (Королівство Данія). За словами адміністрації факультету та НПП, представники факультету включені в розробку проекту з Тартуським університетом (Естонія) «Digital education in a pandemic», а також проекту «Зелене яблуко» з Приватною освітньою установою «Лінгвістичний центр» (Болгарія). Також учасники освітнього процесу мають доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science, що засвідчила директор бібліотеки Чала Н.М., а також про систематичний пошук інформації в наукометричних базах та отримання консультації від працівників бібліотеки щодо особливостей користування за потреби. Однак посилання в силабусах на закордонні публікації здебільшого не зазначаються. Україномовні дисципліни не передбачають викладання їх іноземною мовою, однак в тематиці окремих ОК викладачі вживають іноземну фахову термінологію під час аудиторних занять.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Запровадження досвіду, отриманого під час проходження стажувань викладачами та в процесі участі в міжнародних проєктах, конференціях, в освітньому процесі. Залучення до викладання на ОП викладачів-практиків. Створення умов для наукової діяльності в студентів, а саме: участь у конференціях, можливість публікуватися безкоштовно в збірниках ЗНУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ вважає слабкою стороною відсутність практики проходження здобувачами освіти закордонних стажувань та участі у закордонних конференціях. Рекомендуємо активізувати залучення здобувачів освіти до зарубіжної наукової спільноти, додати до силабусів дисциплін посилання на закордонні публікації вчених за профілем ОП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Загалом освітня програма відповідає критерію 4, за умови залучення здобувачів освіти до зарубіжної наукової спільноти, додавання до силабусів дисциплін посилання на закордонні публікації вчених за профілем ОП. ЕГ відмічає широкий спектр форм та методів при реалізації освітньої складової; запровадження досвіду, отриманого під час проходження стажувань викладачами та в процесі участі в міжнародних проєктах, конференціях, в освітньому процесі

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Експертна комісія пересвідчилась, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/2016/polozhennya_pro_svzyavo.pdf), Рішення Вченої ради Запорізького національного університету від 29 жовтня 2019 р. «Про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті» (https://www.znu.edu.ua/pidrozdily/viddil_monitoryngu/2020/r_shennya_vchenoyi_radi_zapor_z_kogo_nats_ona_l_nogo_un_versitetu_v_d_29_zhovtnya_2019_r.pdf) з урахуванням Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання. Зазначені положення розміщені на сайті Університету і є доступними для всіх учасників освітнього процесу. В процесі зустрічей зі студентами було встановлено, що здобувачі освіти дізнаються про контрольні заходи, інформацію про час і форми їх проведення, критерії оцінювання, як від викладачів, так і з сайту факультету (https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/spp/grafik_navchal_nogo_protsestu_ta_rozklad_zanyat_) та у системі Moodle ЗНУ. Експертна група пересвідчилась, що ретельну інформацію про форми та рамки контролю, міжпредметні зв'язки дисциплін, студенти отримують від викладача на першому занятті з дисципліни, під час настановчих сесій, на платформі Moodle, критерії оцінювання чітко визначені в Силабусах дисциплін.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта відсутній.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

З'ясовано, що правила і процедура проведення контрольних заходів на ОП регламентуються такими документами: Положенням про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів Запорізького національного університету: (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_organ_zats_yu_ta_metodiku_provedennya_potochnogo_ta_p_dsumkovogo_semestrovogo_kontrolyu_navchannya_student_v_znu.pdf); Положенням про порядок створення, організацію і роботу Екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти у Запорізькому національному університеті (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_ekzamenats_jnu_kom_s_yu_z_atestats_yi_zdobuvach_v_vishchoyi_osv_tu_znu.pdf). Комісія пересвідчилась, що анонімні опитування студентів щодо об'єктивності їх оцінювання викладачами періодично проводяться. Так, в процесі опитування студентів було визначено, що 93,1 % студентів задоволені об'єктивністю оцінюванням їх знань, 6,9 % мають незначні сумніви у об'єктивності оцінювання, разом із тим 96,6% здобувачів обрали найвищу оцінку у визначені терміни перевірки завдань, виставлення поточних і підсумкових балів (<https://docs.google.com/forms/d/1YNdN9n92NzVNxVfh8xGTADrAICvSA27biKKyE6c7gnI/edit>). З метою забезпечення об'єктивності екзаменаторів, стейкхолдери запрошені та будуть працювати у складі атестаційних комісій, експертною групою було встановлено, що викладачі-практики залучаються до викладання на ОП на умовах погодинної оплати (https://drive.google.com/drive/folders/1FSwWsorTcWMmQ7_h8bFGcDncuOlGoBNH). Експертною комісією з'ясовано, що інформація про критерії оцінювання вноситься до Силабусів та робочої програми і доводиться до відома студентів викладачами та менеджментом факультету. В процесі зустрічей зі студентами, експертна група пересвідчилась, що вони обізнані з механізмом оскарження оцінки. Було встановлено, що студенти мають право оскаржувати необ'єктивність екзаменаторів через написання апеляцій. (п. 3.6.8 Положення про організацію освітнього процесу в ЗНУ

(http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_organ_zts_yu_osv_tn_ogo_protse_u_v_znu.pdf). Процедура розгляду апеляцій з проведення атестаційного екзамену або захисту кваліфікаційної роботи прописана в р. VI Положення про екзаменаційну комісію з атестації здобувачів вищої освіти в ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_ekzamenats_jnu_kom_s_yu_z_atests_yi_zdobuvach_v_vischoyi_osv_ti_u_znu.pdf). Процедура розгляду апеляцій з семестрового підсумкового контролю визначена п. 1.9 Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_organ_zats_yu_kontrolyu_v_dist_fo_rm_20_05_.pdf).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Комісія пересвідчилася, що з 2018 року ЗВО прийняв та дотримується в освітньому процесі Кодексу академічної доброчесності, затвердженого Вченою радою, де чітко прописана культура академічної доброчесності для викладачів та студентів (https://www.znu.edu.ua/docs/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnost_.pdf), постійно долучається до заходів Проєкту сприяння академічній доброчесності (SAIUP), про популяризацію такого виду роботи свідчить інформація роташована на сайті ЗВО і є доступною для користування здобувачам освіти (<http://sites.znu.edu.ua/international-relations/1047.ukr.html>). На сайті ЗВО розміщений бланк з Декларації академічної доброчесності здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/pidrozdily/viddil_monitoringu/2020/deklar-akad-dobr.pdf). Перевірка робіт студентів на антиплагіат проводиться програмою Unicheck на підставі Положення про перевірку магістерських робіт на антиплагіат (https://www.znu.edu.ua/pidrozdily/viddil_monitoringu/2020/_pro_zapob_gannya_ta_viyavlennya_akademichnogo_plagatu.pdf). На ОП встановлена практика анонімного опитування студентів, щодо дотримання викладачами загальних принципів академічної культури у спілкуванні зі студентами. 91,3 % відповідей магістрантів свідчить про те, що викладачі дотримуються принципів академічної доброчесності (<https://docs.google.com/forms/d/1YNdN9n92NzVNxVfh8xGTADrAICvSA27biKKyE6c7gnI/edit#responses>). Систематично проводяться тренінги із використання сервісу перевірки на плагіат Unicheck із удосконалення навичок англomовного академічного письма і академічної доброчесності; (16.03.2020https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=50514&lang=ukr&news_code=provedeno-trening-iz-vikoristannya-servisu-perevirki-na-plagiat-Unicheck), https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=46560&lang=ukr&news_code=u-znu-proveli-trening-z-udoshkonalennya-navichok-anglomovnogo-akademichnogo-pisma-i-akademichnoyi-dobrochesnosti). В бібліотеці розміщена виставка видань з питань академічної доброчесності; на сайті бібліотеки оновлюється інформація з питань дотримання академічної доброчесності у студентському середовищі.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В ЗВО створена та вдосконалюється культура академічної доброчесності у студентському середовищі, впроваджено відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності, наявні деякі позитивні практики популяризації АД, зокрема: виставка видань з питань академічної доброчесності; оновлення інформації з питань дотримання академічної доброчесності у студентському середовищі на сайті бібліотеки, тренінги із використання сервісу перевірки на плагіат Unicheck.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкою стороною вважаємо недостатню популяризацію культури академічної доброчесності представниками студентського самоврядування. Рекомендовано проводити опитування студентів щодо дотримання ними вимог АД, що надасть можливість встановити зворотній зв'язок зі студентами, врахувати їхню думку та сприятиме проведенню тренінгів з питань АД.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом освітня програма відповідає критерію 5 з внесенням коректив до роботи з питань АД з огляду на активізацію роботи в цьому напрямі органів студентського самоврядування.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Установлено, що викладачі, задіяні до реалізації ОП «Початкова освіта», мають відповідну академічну та професійну кваліфікації, що забезпечують досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання. Науково-педагогічні працівники систематично працюють над науковою проблематикою, висвітлюючи свої здобутки в статтях та тезах доповідей. Викладачами також було пройдено стажування у Бердянському державному педагогічному університеті; Комунальному вищому навчальному закладі «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради; Класичному приватному університеті; Університеті Collegium Civitas, Польща; Варненському університеті менеджменту, Болгарія; Аньхойському педагогічному університеті, Китай (<https://drive.google.com/drive/folders/1GXOuKyrOU7PqSPMIoqa46bAi-jbomlmp> <https://drive.google.com/drive/folders/1z1onBezfhgcqrENdTi-GjJmCIMqMCPTq>). Права та обов'язки науково-педагогічних працівників, контроль та оцінювання діяльності зазначено в Положенні про порядок розрахунку та розподілу навчального навантаження й перелік основних видів методичної, наукової, організаційної роботи науково-педагогічних працівників ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_poryadok_rozrakhunku_ta_rozpod_lu_navch_navantazh_j_perel_k_osnovnikh_vid_v_metod_nauk_organ_z_roboti_naukovo-pedagog_chnikh_prats_vnik_v_znu.pdf). Експертною групою було здійснено ґрунтовний аналіз кваліфікації науково-педагогічних працівників, залучених до реалізації освітньо-професійної програми. Кількість членів групи забезпечення є достатньою, згідно з абз.5 п.2 та абз.2 п.28 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою КМУ від 30 грудня 2015 року у редакції постанови КМУ від 10 травня 2018 року № 347. Експертна група засвідчує повну відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів, залучених до освітнього процесу за ОП: доктора педагогічних наук, доцента Л. Сущенко; кандидата педагогічних наук, доцента А. Курінної; кандидата педагогічних наук, доцента Ю. Зубцової; кандидата педагогічних наук, доцента О. Пшеничної; кандидата педагогічних наук, доцента Т. Соловйової; кандидата педагогічних наук, доцента М. Гладіш; кандидата філологічних наук, доцента Л. Стовбур, кандидата педагогічних наук О. Андрющенко. Підтверджено, що моніторинг професійного рівня викладачів здійснюється шляхом анкетування студентів щодо оцінки рівня задоволення якістю викладання (https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1GQTbUMOcLXzu9vx5a6H7D_jvuEry1bXu). З'ясовано, що викладання дисциплін здійснюється на високому професійному рівні, у межах ОП створено сприятливі умови для опанування здобувачами освіти необхідних програмних результатів навчання згідно із заявленими в ОП «Початкова освіта».

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів є чіткими, прозорими, регламентуються Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними трудових договорів (контрактів) Запорізького національного університету https://www.znu.edu.ua/pidrozdily/vidd_kadriv/pro_konkursnij_v_db_r_npp_ostatochnij_vipravlenij_var_ant_1_5_05_2020.pdf та проводиться на засадах відкритості, гласності, рівності прав, об'єктивності та неупередженості. Претенденти на посади викладачів повинні провести відкрите лабораторне або практичне заняття, прочитати відкриту лекцію на заздалегідь погоджену з кафедрою тему. Це дає змогу оцінити не лише рівень кваліфікації претендента, а його професіоналізм у межах ОП. До уваги під час здійснення обрання на посаду за конкурсом береться академічна та професійна кваліфікація, наявність стажувань (підвищення кваліфікації), опублікованих праць, у тому числі кількість публікацій у фахових виданнях та виданнях, індексованих базами Web of Science і Scopus. Дотримання порядку конкурсного відбору було підтверджено в ході спілкування з адміністрацією, Гарантом, НПП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Експертна група отримала підтвердження залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОП «Початкова освіта», зокрема: протоколи засідань кафедри дошкільної та початкової освіти (<https://drive.google.com/drive/folders/11fN9hkFojdRvBHZuIb2og42PhVELoaYE>), у яких зафіксовано пропозиції: -

директора Запорізького багатопрофільного ліцею № 99 О.В. Солдатенко, начальника територіального відділу Олександрівського району Л.В. Єременко щодо посилення інноваційної складової ОП та внесення змін до програми управлінської практики (№ 1 від 07.02.2020р.) ; - директора Запорізького колегіуму «Мала гуманітарна академія» С.О. Павлової щодо внесення змін до профілю ОП (№ 3 від 23.03.2020р.); - к.п.н., доц. О.М. Мельника (КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти») щодо посилення практико-орієнтованої складової підготовки здобувачів освіти (№ 6 від 15.05.2020р.); - начальника територіального відділу Олександрівського району Л.В. Єременко щодо цілеспрямованого формування соціокультурної, комунікативної і риторичної компетентностей майбутніх педагогів (№ 6 від 15.05.2020р.). Зустріч із роботодавцями також підтвердила, що вони беруть участь у презентаціях, круглих столах, профорієнтаційних заходах, організації та проведенні виробничої практики, що відбуваються на базі ЗНУ та в установах та організаціях роботодавців. Представники роботодавців залучаються до роботи в атестаційній комісії з метою підвищення якості освітнього процесу і оцінки рівня фаховості випускників.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

В ході спілкування з гарантом ОП, адміністрацією університету та роботодавцями, експертна група встановила, що залучення провідних фахівців до освітнього процесу на ОП відбувається на умовах погодинної оплати праці. Так, для консультування та керівництва кваліфікаційними роботами магістрів були запрошені Дяченко М. Д. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету; Корольова Л.М. – заступник директора з навчально-виховної роботи початкової школи, вчитель початкових класів; кандидат педагогічних наук Класичного ліцею м. Запоріжжя. Для участі в роботі атестаційної комісії була запрошена Вінніченко Ж.В. – директор Балабинського навчально-виховного комплексу «Школа І-ІІІ ступенів-гімназія «Престиж»» Запорізького району Запорізької обл. Гарантом було надано відповідні копії витягів з наказів (https://drive.google.com/drive/folders/1FSwWsoTcWMmQ7_h8bFGcDncuOlGoBNH) У процесі спілкування з роботодавцями і експертами О.М.Мельник, Ж.В.Вінніченко, О.В.Солдатенко, Л.В.Єременко, С.О.Павлова підтвердили свою активну участь в організації освітнього процесу, наприклад: брали участь у організації та проходженні практичної підготовки здобувачів вищої освіти як керівники від баз проходження виробничої (педагогічної) практики; долучалися до проведення семінарів, конференцій, круглих столів; рецензували ОП та долучалися до розроблення її змістового наповнення (вносили пропозиції щодо включення окремих освітніх компонентів); надавали методичні рекомендації щодо покращення освітнього процесу та ін.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Зустрічі з Гарантом ОП, керівництвом закладу та НПП дозволила експертній групі переконатися, що в ЗНУ працює Школа педагогічної майстерності. Положення про неї (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_shkolu_pedmajsternost_.pdf) та Концепція її діяльності (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/kontsepts_ya_shkoli_pedmajsternost_.pdf) викладені на сайті. Під час спілкування з викладачами експертна група пересвідчилась, що в межах роботи Школи педагогічної майстерності для викладачів ЗНУ і викладачів ОП зокрема організовано семінари, майстер класи, тренінги тощо, а викладачі ОП часто виступають організаторами зазначених заходів. ЗНУ сприяє професійному розвитку викладачів ОП відповідно до Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_pro_p_dvischennya_kval_f_kats_yi_ta_stazhuvannya_naukovo-pedagog_chnikh_prats_vnik_v_znu.pdf). Експертна група переконалась, що упродовж останніх років викладачі ОП проходили стажування в закладах вищої освіти України і за її межами. (<https://drive.google.com/drive/folders/1GXOuKyrOU7PqSPMIoqa46bAi-jbomlmp> <https://drive.google.com/drive/folders/1z1onBezhfgcqrENdTt-GjJmCIMqMCPTq>), що значно сприяє інтернаціоналізації ОП. За свідченнями директора наукової бібліотеки Н.М. Чалої, в університеті організовано безкоштовний доступ до електронних баз Scopus і Web of Science для учасників освітнього процесу, що, на думку ЕГ, позитивно позначиться на кількості публікацій викладачів у виданнях, що індексуються цими базами, оскільки на сьогодні показник є не дуже високим.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час зустрічі з ректором ЗНУ М.О.Фроловим, першим проректором О.Г.Бондарем, проректором із науково-педагогічної роботи Ю.О.Кагановим, Гарантом ОП Л.О. Сущенко, деканом факультету О.В.Пономаренко окреслено основні напрями діяльності закладу освіти. З'ясовано, що увагу зосереджено на створенні комфортного зручного освітнього середовища для здобувачів освіти, відтак це має бути забезпечено постійним професійним особистісним розвитком викладацького складу. Експертна група встановила, що в Додатку 12 до Колективного договору, затвердженого Конференцією трудового колективу ЗНУ Протокол № 1 від 26.12.2017 (https://www.znu.edu.ua/docs/kolektivnij_d-r_2017-2022.pdf) визначено порядок та умови преміювання працівників

(за захист докторської дисертації публікації статей у виданнях 1 і 2 квартилів, включених до баз Scopus та Web of Science, підвищення на одиницю значення h-індексу в Scopus/WoS). ЗНУ стимулює розвиток викладацької майстерності шляхом створення рейтингування викладачів за об'єктивними показниками науково-педагогічних досягнень відповідно до розроблених Критеріїв (https://www.znu.edu.ua/pidrozdily/viddil_monitoryngu/2020/kriter_yi_ots_nyuvannya_naukovo-pedagog_chnikh_prats_vnik_v_stor_nki-3-7.pdf), морального (подання до галузевих відзнак та нагород) та матеріального (преміювання та ін.) відповідно до Колективного договору (https://www.znu.edu.ua/docs/kolektivnij_d-r_2017-2022.pdf), що встановлено на основі зустрічей із Гарантом, менеджментом ЗВО та викладацьким складом, залученим до ОП «Початкова освіта». Так, поміж викладачів ОП подякою від ректора за активну участь у профорієнтаційній діяльності нагороджено Ю.Є. Зубцову; грамотою за вагомий особистий внесок у педагогічну справу і плідну наукову роботу ЗНУ Л.О.Сущенко.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Створені умови для професійного зростання працівників: преміювання працівників (за захист докторської дисертації, публікації статей у виданнях, включених до баз Scopus та Web of Science, підвищення на одиницю значення h-індексу в Scopus/WoS; можливість безкоштовної публікації у виданнях засновником яких є ЗНУ; матеріальне заохочення за результатами рейтингування працівників. Інтернаціоналізація ОП відбувається шляхом проходження стажування викладачами в закладах вищої освіти зарубіжних країн.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкою стороною, на думку ЕГ, є відсутність достатньої кількості публікацій у виданнях, що індексуються в наукометричній базі Scopus, що значно посилило б зацікавленість здобувачів закордонними дослідженнями в напрямку розвитку ОП. Рекомендовано посилити публікаційну діяльність НПП у наукометричній базі Scopus шляхом висвітлення в публікаціях результатів проходження міжнародних стажувань та вивчення закордонного досвіду, з подальшим цитуванням результатів публікацій у магістерських дослідженнях здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Загалом освітня програма відповідає критерію 6: академічна і професійна кваліфікація НПП повністю відповідають потребам ОП, при цьому адміністрація університету сприяє їхньому професійному розвитку. Водночас збільшення публікацій у виданнях, що індексуються в наукометричній базі Scopus, посилило б професійне зростання НПП

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

В процесі огляду матеріально-технічної бази ЗВО експертною групою підтверджено, що здобувачі освітньої програми 013 «Початкова освіта» належним чином забезпечені фінансовими, матеріально-технічними і навчально-методичними ресурсами для досягнення визначених цілей і програмних результатів навчання. На факультеті створено умови для здобувачів ОП для безкоштовного доступу до Інтернет, в освітньому процесі використовують обладнані мультимедійними засобами навчання, створена лабораторія дошкільної та початкової освіти (Нової української школи ауд. 207); навчальна лабораторія спеціальної освіти та психологічного консультування (ауд. 101), лекційні аудиторії з інтерактивними дошками (ауд. 229, 104), відремонтований конференц-зал для проведення урочистих подій, захисту кваліфікаційних робіт, проведення конференцій. Унікальним проектом у 2019 році стала лабораторія дошкільної та початкової освіти Нової української школи (ауд. 207), яка використовується для навчальних занять, проведення тренінгів, конкурсів, фестивалів. В межах ОП здійснюється реалізація освітнього компоненту «Інформаційно-цифрові технології в початковій школі» в комп'ютерному класі (ауд.217). ЕГ звертає увагу на інноваційність та зручність освітнього простору у навчальній лабораторії спеціальної освіти та психологічного консультування (ауд. 101 - тип «акваріум»), де студенти мають змогу спостерігати за роботою

фахівців, лабораторію відвідують діти з різними нозологіями, з ними працюють фахівці, що є практичною підготовкою для роботи в з дитьми з особливими освітніми потребами. В приміщенні кафедри створені відповідні комфортні умови для роботи викладачів, що працюють на ОП, в кожного є робоче місце та доступ до комп'ютерної техніки. В ЗНУ наявна сучасна наукова бібліотека з електронним каталогом і репозитарієм, яка постійно поповнюється науково-методичною літературою та періодичними виданнями за проблематикою НУШ (https://drive.google.com/drive/folders/1SahoAP9ux4z1proSTuFoxG9Hg_1KjW-l). Навчальна дисципліна «Інноваційні педагогічні технології в початковій школі» повністю забезпечена навчально-методичними ресурсами, що підтвердили під час зустрічей здобувачі та викладачі, що працюють на ОП. Так, у 2019 році придбані повні комплекти підручників та зошитів НУШ та набори Lego, які використовуються на практичних заняттях з метою створення осередків НУШ. Під час відеоконференції експертній групі було продемонстровано: наукова бібліотека, лабораторія НУШ, спортивні тренажерні зали, комп'ютерні класи. Огляд матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОП (бібліотека, навчальні корпуси, навчальні лабораторії, спортивні зали, гімнастичний зал, фітнес зал тощо). (<https://youtu.be/MoLJuPYGPK8>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В ЗНУ забезпечено безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до необхідної інфраструктури, а також інформаційних ресурсів, що сприяє ефективній організації наукової діяльності в межах освітньої магістерської програми «Початкова освіта». Електронний каталог наукової бібліотеки в режимі online (<http://library.znu.edu.ua/>) надає можливість: встановити наявність номерів журналів друкованих та електронних, переглянути зміст номеру, завантажити статті електронних номерів (локальний доступ). Послугами бібліотеки передбачено замовлення на сайті бібліотеки літератури, видачу видань та документів, міжбібліотечний абонемент для отримання книг, що відсутні у фондів, Інтернет, репозитарій. Створені умови доступу здобувачів ОП до періодичних видань з питань НУШ та початкової школи: «Інформаційні технології і засоби навчання», «Український педагогічний журнал», «Педагогічна освіта: теорія і практика» та ін.. (https://drive.google.com/drive/folders/1SahoAP9ux4z1proSTuFoxG9Hg_1KjW-l). Перевірка магістерських робіт на антиплагіат проводиться безкоштовно на базі наукової бібліотеки.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Підтверджено, що освітнє середовище в ЗНУ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою «Початкова освіта», із дотриманням всіх санітарних норм, архітектурної доступності для здобувачів з особливими освітніми потребами. Освітнє середовище побудовано відповідно до принципів науковості, гуманізму, демократичності, безперервності та ступеневості освіти. Воно орієнтоване на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, яка здатна до постійного оновлення знань, професійної мобільності та прискореної адаптації в умовах реформування початкової освіти. В процесі онлайн зустрічі із здобувачами освіти, вони підтвердили достатній рівень забезпечення освітнього середовища, а саме лабораторіями (НУШ та тренінговий кабінет), інформаційною підтримкою та супроводом організації освітнього процесу, який включає розклади занять на сайті факультету, розклади заліково-екзаменаційних сесій, розклад підсумкової атестації. Експертною групою встановлено, що здобувачам освіти надається дієва соціальна та психологічна підтримка з боку ЗВО фахівцем психологічної служби, яка проводить опитування з питань визначення самооцінки; визначення рівня комунікативності; виявлення організаторських здібностей; визначення соціально-демографічного портрету студента (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/pidrozdily/1165/11704/12532>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Проведені зустрічі зі здобувачами освіти і студентським самоврядуванням дозволяють констатувати, що політика університету спрямована на забезпечення належної консультативної та соціальної підтримки. Деканат факультету і науково-педагогічні працівники своєчасно надають освітню, інформаційну та організаційну підтримку здобувачам освіти. Опитування здобувачів з питань задоволеності освітнім середовищем; з питань організації навчання відбувається шляхом організації відкритих зустрічей декана факультету соціальної педагогіки та психології О. В. Пономаренко зі студентами, у процесі яких з'ясовуються та обговорюються їхні зауваження, побажання та поради. Щодо питань соціальної підтримки здобувачів освіти, ЕК пересвідчилася зі слів студентів та персоналу, що вона відбувається через зустрічі М. О. Фролова з представниками студентського самоврядування від факультетів, акцентуючи на тих можливостях, котрі надаються студентам ЗНУ під час навчання: змістовне дозвілля та соціальна підтримка, можливість проживати в гуртожитках, оформлення субсидій, користування підтримкою профспілкового комітету, сучасне студентське містечко тощо (https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=50081&lang=ukr&news_code=u-znu-vidbulasya-cherгова-zustrich-predstavnikiv-rektoratu-zi-studentami), також кожний студент може звернутися за формою електронного звернення до ректора (https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=form/view&site_id=94&lang=ukr&form=forma.html). Під час зустрічей

студенти звернули увагу ЕК на те, що вони мають можливість залишити власних дітей в лабораторії спеціальної освіти та психологічного консультування (ауд. 101) на період участі в освітньому процесі, де з дітьми можуть працювати психологи.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Серед учасників освітнього процесу за ОП не було виявлено осіб з особливими освітніми потребами, разом із тим на ОП навчаються здобувачі з порушенням зору та слуху, з ними налагоджена індивідуальна робота викладачів та деканату, що було підтверджено здобувачами освіти, викладачами та Гарантом ОП. ЕГ констатує, що ЗВО сприяє облаштуванню інклюзивного середовища, а саме: пандусів, туалетних кабінок, тренажерних залів, що підтверджено в процесі віртуальної екскурсії та відеоматеріалами матеріальної бази ЗНУ (<https://youtu.be/MoLJuPYGpk8>). Навчальні корпуси забезпечені пандусами, згідно до вимог будівельних норм і стандартів. Особливу увагу ЕК привернув пандус до спортивного комплексу, що свідчить про те, що студенти з особливими освітніми потребами є активними учасниками всіх спортивних подій та мають можливість тренуватись.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій в ЗНУ побудована на підставі Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Запорізькому національному університеті (https://www.znu.edu.ua/docs/2020/polozhennya_pro_poryadok_protседuri_virshennya_konfliktnih_situatsiy_u_znu.pdf). Комісією з розгляду конфліктних ситуацій очолює перший проректор, який організовує роботу згідно плану заходів запобігання та протидії корупції в Запорізькому національному університеті на 2020 р.: (https://www.znu.edu.ua/docs/2020/zakhodi_zapobigannya_ta_protidiyu_koruptsiyi.pdf). Експертною групою підтверджено, що серед студентів та викладачів не зафіксовані випадки проявів дискримінації та корупції, цей факт підтвердили здобувачі під час спілкування та фахівець психологічної служби, тому відповідні заходи щодо врегулювання конфліктних інтересів не проводились. Експертна група констатує, що в ЗНУ, 7 березня 2014 року створений Центр гендерної освіти на базі факультету соціальної педагогіки та психології, метою якого є проведення просвітницьких, виховних заходів з антибулінгових програм в освіті, запобігання та протидії домашньому насильству, формування гендерних компетентностей майбутніх фахівців. (<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/oscznu/1299>). До роботи в цьому центрі залучаються здобувачі ОП «Початкова освіта». В процесі бесіди із здобувачами освіти було встановлено, що мають місце незначні конфліктні ситуації, зокрема щодо поточного оцінювання, завдань на самостійне опрацювання, творчих проєктів, які вирішуються шляхом домовленостей та діалогу, конкретизації оцінки викладачем. Представники студентського самоврядування на онлайн зустрічі підтвердили факт обізнаності у процедурах розв'язання конфліктних ситуацій на засадах Положень розміщених на сайтах, через форму зворотнього зв'язку на сайті та через «скриньки довіри».

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Постійне фінансування матеріальної бази з ОП та відкриття нових сучасних лабораторій

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкою стороною вважаємо розташування в різних корпусах лабораторії НУШ та навчальних аудиторій, що створює незручності у розкладі занять. Рекомендовано придбати планшети НУШ, з метою вдосконалення цифрової компетентності здобувачів освіти. Проводити опитування здобувачів освіти та аналіз результатів з питань матеріальної бази щодо осучаснення обладнання та оновлення та поповнення роздаткового матеріалу

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Загалом освітня програма відповідає критерію 7: керівництво опікується матеріальним забезпеченням інноваційних технологій навчання в НУШ, забезпечує реалізацію освітніх потреб здобувачів на ОП, які можливо відслідковувати шляхом анкетування всіх учасників освітнього процесу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Відповідно до Положення про розроблення та оформлення освітньої програми (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_rozroblennya_ta_oformlennya_osv_tn_oyi_programi_znu.pdf) , Положення про розроблення навчальних планів підготовки здобувачів ступенів вищої освіти бакалавра та магістра в ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_rozroblennya_navchal_nikh_plan_v_p_dgotovki_zdobuvach_v_stupen_v_vischoyi_osv_ti_bakalavra_ta_mag_stra_v_znu.pdf), ЗВО послідовно дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Засвідчено факт здійснення перегляду навчального плану і програм освітніх компонентів щодо їх відповідності чинним нормативним вимогам, урахуванням запитів роботодавців та здобувачів освіти на засіданнях кафедри (<https://drive.google.com/drive/folders/11fN9hkFojdRvBHZuIb2og42PhVELoaYE>) , факультету, під час очних консультацій та за допомогою онлайн опитувань.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ констатовано, що здобувачі освіти залучаються до обговорень ОП через внутрішній аудит якості шляхом участі в засіданнях кафедри дошкільної та початкової освіти (Колядка А., Трапезнікова Н., Ковтун О., Безотосна О., Донченко О., Ходаковська А., Євсєєва С., Корицька А., Торес Г.), де мають змогу виявляти пропозиції на Вченій раді факультету та університету, а також шляхом онлайн анкетування за допомогою QR-кодів. Рекомендації здобувачів стосувалися розширення спектру вибіркового дисциплін згідно тематики: організація інклюзивного простору у школі, логопедія у закладах загальної середньої освіти, теорія і методика роботи педагога-організатора. (протокол №6 засідання кафедри дошкільної та початкової освіти від 15.05.2020) (<https://drive.google.com/drive/folders/11fN9hkFojdRvBHZuIb2og42PhVELoaYE>) . Відповідно до результатів опитувань (https://drive.google.com/drive/folders/10SJwMitkqiA2yoxVaHC1_WitHOeueZ3e), більшість респондентів (60,2%) вказали, що не бачать суттєвого розриву між теорією та практикою під час навчання на обраній ОП, ще 31,4% зазначили, що їм це важко оцінити, та 8,4% респондентів відмітили, що цей розрив для них суттєвий; щодо переліку дисциплін - 75,9% респондентів вказали що задоволені та скоріше задоволені, 15,4%, що їм важко відповісти та 8,7%, що вони скоріше не задоволені; оцінюючи наявний перелік вибіркового дисциплін ОП, 38,5% опитаних вказали на задоволеність або радше задоволеність, 36,1% респондентів вагались з відповіддю і ще 25,4% вказали, що скоріше не задоволені. На основі результатів опитувань здобувачів освіти щодо цілей та результатів навчання, а також ОК, ухвалено рішення про доповнення змістових модулів навчальної дисципліни «Вітчизняні та зарубіжні системи початкової освіти», «Інноваційні педагогічні технології в початковій школі», зокрема наступними блоками: «Сучасні методичні розробки та досягнення вітчизняних і зарубіжних педагогів у галузі початкової освіти», «Впровадження наукових розробок в освітній процес початкової освіти», «Інноваційні процеси в початковій освіті», «Зарубіжний досвід організації» освітнього процесу в початковій школі» (протокол №3 засідання кафедри дошкільної та початкової освіти від 23.03.2020). Представниками студентського самоврядування (Ульченко І., Герасименко А.) на зустрічі з ЕГ зазначено про рекомендації щодо накопичення балів в межах освітніх компонентів всіх ОП факультету соціальної педагогіки та психології, а саме відміни оцінювання за присутність на аудиторних заняттях та за конспект лекцій. У ЗНУ не існує практики обрання посади студентського омбудсмена, водночас забезпечено повноту реалізації прав, гарантій захисту свобод і законних інтересів студентського самоврядування. З питань організації навчання, якості освітнього процесу обговорення відбувається шляхом організації відкритих зустрічей декана факультету соціальної педагогіки та психології О.В. Пономаренко зі студентами, у процесі яких з'ясовуються та обговорюються їхні зауваження, побажання та поради.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ході акредитаційної експертизи підтверджено участь роботодавців як партнерів, що засвідчують програми проведених заходів: круглі столи, методичні семінари, участь у засіданнях кафедри, панельних дискусіях. За словами роботодавців, 12.12.2019 р. відбулася панельна дискусія «НУШ - проблеми та перспективи» за участі начальника територіального відділу освіти Олександрівського району департаменту освіти і науки ЗМР Єременко Л. В., та НПП університету, де було наголошено на нових підходах до практичної підготовки здобувачів. На засіданнях

кафедри Єременко Л.В. було підкреслено на важливості підготовці фахівців початкової освіти на засадах пошуково-дослідницької діяльності; Солдатенко О.В., директор Запорізького багатопрофільного ліцею № 99, виступив з пропозицією уточнити і доповнити цілі, фокус та особливості ОП, акцентуючи на підготовці фахівців, здатних розв'язувати професійні ситуації. Також зосередити увагу на підготовці майбутніх учителів початкових класів на засадах педагогічної інноватики та інноваційної діяльності вчителя (протокол №1 засідання кафедри дошкільної та початкової освіти від 07.02.2020). Обговорювалася співпраця та особливості укладення угод з роботодавцями, прийнято до уваги пропозицію Павлову С.О. - директора Запорізького колегіуму «Мала гуманітарна академія» ЗМР Запорізької обл. щодо коригування мети освітньої програми, уточнення та доповнення фокусу освітньої програми; уточнивши перелік професій згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010. (протокол №3 засідання кафедри дошкільної та початкової освіти від 23.03.2020). На базі КЗ «ЗОППО» ЗОР 13.05.2020 за участі роботодавця та представника вищезазначеного інституту доц. Мельника О.М. та групи забезпечення організовано панельну дискусію «Розвиток професійної компетентності вчителя початкових класів в контексті НУШ», де обговорювалися актуальні питання підготовки майбутніх учителів початкової школи. Єременко Л.В. наголосила на цілеспрямованому формуванні культурологічної компетентності, інтенсивному мовленнєвому, інтелектуальному та соціальному розвитку риторичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів, що знайшло відображення у розробленні обов'язкового освітнього компоненту «Риторичні практики в організації відкритого ергономічного простору сучасного педагога». (протокол №6 засідання кафедри дошкільної та початкової освіти від 15.05.2020). За словами роботодавців 09.09.2020 на базі КЗ «ЗОППО» ЗОР в рамках тижня освіти дорослих було проведено круглий стіл «Розвиток професійної компетентності вчителя початкових класів згідно із новим Професійним стандартом». Директор Балабинського навчально-виховного комплексу «Школа І-ІІІ ступенів-гімназія «Престиж»» Запорізького р-ну Запорізької обл. Вінниченко Ж.В. акцентувала увагу на включення до ОП дисциплін, що містять інклюзивну складову, специфіку освітнього процесу в сільській школі.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Випускників цієї ОП ще не було. Питанням щодо кар'єрного шляху випускників, надання можливостей про працевлаштування опікується відділ доуніверситетської підготовки, профорієнтації та працевлаштування (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/pidrozdily/11582>), організовуючи спільні проекти між відділом, роботодавцями та студентами, заходи, що сприяють працевлаштуванню та надаючи консультаційну допомогу. (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/pidrozdily/11582/11589>). Деякі зі студентів вже є працевлаштованими, Ковтун О. працює у відокремленому структурному підрозділі «Економіко-правничий фаховий коледж Запорізького національного університету», Євсєєва С. та Колядка А. працюють у Балабинському НВК «Престиж».

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

З'ясовано, що система забезпечення якості освіти в ЗНУ дозволяє вчасно реагувати на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з її реалізації. Структура освітньої програми чітко визначена і регулюється Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/2016/polozhennya_pro_svzyavo.pdf). Питанням щодо реалізації державної політики з питань моніторингу якості освіти, ліцензування та акредитації опікується Відділ моніторингу якості освіти і ліцензування (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/pidrozdily/1165>). Відділ систематично проводить соціологічні дослідження та опитування здобувачів освіти, віднедавна започаткувавши анкети з врахуванням психоемоційного стану в результаті залучення психолога до розробки змістового контенту анкет (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/pidrozdily/1165/11704/12532>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація цієї ОП первинна, однак враховувалися рекомендації щодо покращення якості освітнього процесу, сформульовані під час попередніх акредитацій ОКР «Magistr» інших спеціальностей (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/pidrozdily/1165/1574/12323>). Зокрема, як наголошує Гарант ОП, в межах НП було розширено спектр дисциплін вільного вибору, включаючи дисципліни з інших ОП, надано можливість повноцінного доступу науково-педагогічним працівникам та здобувачам освіти до аудиторій із мультимедійним забезпеченням (ауд. 229, 230, 407, 408, 414 ІІ навч. корп., ауд. 104; 117 VIII навч. корп.; ауд. 207 VI навч. корп.), залучено професіоналів практиків до атестації здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Початкова освіта», вдосконалена уніфікованість процедури перевірки кваліфікаційних робіт на антиплагіат, створено університетський репозитарій кваліфікаційних робіт. (https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=50178&lang=ukr&news_code=u-znu-obgovorili-osoblivosti-vprovadzheniya-i-funktsionuvannya-institutsijnogo-repozitariyu-universitetu).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В університеті створені умови для розвитку культури якості, що спрямована на вдосконалення освітнього процесу за ОП, зокрема розроблена нормативно-правова база з питань академічної доброчесності (<https://www.znu.edu.ua/ukr/university/pidrozhdily/1165/11704/12531>), яка є дієвою на основі результатів інтерв'ювання фокус груп. Позитивною практикою вважаємо запровадження Декларації академічної доброчесності здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/pidrozhdily/viddil_monitoryngu/2020/deklar-akad-dobr.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Залучення до обговорення та удосконалення ОП всіх стейкхолдерів. Позитивною практикою вважаємо наявність онлайн опитувань з використанням QR-кодів. Систематичні зустрічі студентів з ректором та проректорами з питань освітнього процесу та покращення соціальних умов.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкою стороною вважаємо відсутність залучення представників органів студентського самоврядування до засідань кафедри. Рекомендуємо активізувати залучення представників органів студентського самоврядування до моніторингу ОП. Створити Асоціацію роботодавців на сторінці факультету, де розміщувати вакантні місця працевлаштування, що зумовить покращення зворотнього зв'язку між роботодавцями, менеджментом ОП та здобувачами освіти. Розглянути можливість після першого випуску створити Асоціацію випускників ОП для відслідковування кар'єрного шляху.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Загалом освітня програма відповідає критерію 8, водночас потребує покращення зворотнього зв'язку між роботодавцями, менеджментом ОП та здобувачами освіти шляхом створення Асоціацій випускників ОП та роботодавців.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група під час аналізу сайту університету та інтерв'ю з різними фокус-групами встановила, що в ЗВО визначено чіткі та зрозумілі правила освітнього процесу з урахуванням прав та обов'язків усіх учасників. Положення, що регулюють освітній процес, оцінювання знань та інші, розміщено у публічному доступі на офіційній сторінці ЗВО в підрозділі «Нормативно-правові документи» (<https://znu.edu.ua/3641.ukr.html> та http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/3647.ukr.html). Загалом, правила та процедури, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, є чіткими та зрозумілими.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Експертна група встановила, що інформація щодо відповідного проєкту ОП з метою отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів була розміщена за сайті закладу 10.08.2020р. (http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=52044&lang=ukr&news_code=pro--kt-osvitno-profesijnoyi-programi--pochatkova-osvita--magisterskogo-rivnya) Стейкхолдери можуть надсилати свої пропозиції на електронну скриньку Гаранта ОП. Під час зустрічей зі стейкхолдерами експертна група переконалася, що вони знають про можливість надання пропозицій та зауважень до проєкту ОП. Шляхом опитування представників здобувачів вищої освіти та студентського самоврядування було підтверджено врахування їхніх інтересів при затвердженні освітньої програми. Отримання пропозицій від представників роботодавців переважно відбувається під час зустрічей на засіданнях кафедри, семінарах тощо. Відсутність на сайті ЗНУ ОП 2019 року була прокоментована гарантом: із затвердженням нового проєкту ОП попередню було замінено, щоб уникнути плутанини під час вступної кампанії.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Експертна група констатує, що Запорізький національний університет оприлюднює точну і достовірну інформацію про ОП «Початкова освіта» (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та освітні компоненти) в обсязі, що є достатнім для забезпечення інформаційних потреб стейкхолдерів та суспільства в цілому. Цей факт встановлено на підставі аналізу веб-сайту закладу вищої освіти та під час проведених інтерв'ю з різними фокус-групами. Опис навчальної програми, тривалість, освітні компоненти та інформація про викладачів розміщена за посиланням: (<https://www.znu.edu.ua/ukr/pk/4362/5172/12411>). Проєкт ОП 2020 р. розміщений у розділі «Громадське обговорення» за посиланням: (http://sites.znu.edu.ua/public_discussions/2020/07/_po.pdf). Новини і профорієнтаційна інформація про події факультету висвітлюються поміж інших новин ЗНУ, але ж адресність новин про підготовку здобувачів на ОП слід конкретизувати. (http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view&site_id=27&lang=ukr&start=&category_id=501&keywords=&).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Освітній процес за освітньою програмою «Початкова освіта» регулюється нормативними документами, оприлюдненими на веб-сайті ЗВО, у яких визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкою стороною є відсутність на сайті ОП «Початкова освіта» 2019 року. Рекомендовано розмістити ОП «Початкова освіта» 2019 року на сайті університету (в архіві) з метою унаочнення змін, що відбулись в ОП протягом року. Посилити інформативну політику висвітлення подій та новин, що відбуваються за ОП. Рекомендовано подальше підвищення рівня інформаційного представлення освітньої діяльності в контексті корисності освітньої програми «Початкова освіта» для майбутніх здобувачів освіти, інших стейкхолдерів і громадськості.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом освітня програма відповідає критерію 9, звертаємо увагу розміщення нормативно-правової бази, правил та процедур, затверджених у ЗВО. Вважаємо за потрібне посилити інформативну політику висвітлення подій та новин, що відбуваються за ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час акредитаційної експертизи було встановлено, що у ЗВО здійснюється спілкування державною мовою. ЗВО позиціонує себе в регіоні як культурний центр надання освітніх послуг і консультування. Експертна група знайшла порозуміння з керівництвом ЗВО під час організації та проведення дистанційної акредитаційної експертизи ОП «Початкова освіта», яка проходила в умовах конструктивного діалогу та дотримання норм ділового спілкування.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Гуменникова Тамара Рудольфівна

Члени експертної групи

Ішутіна Олена Євгенівна

Цихмейструк Оксана Миколаївна